

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valentini Mangioni Per Vsini E Societate Iesv, In
Signatura Sacra Pœnitentiariæ S.D.N. Papæ Consultoris
Theologi De Religiosa Pappertate non excludente rerum
Dominium nec Ius testandi Opvscvlvm ...**

Mangionius, Valentinus

Coloniæ, 1639

S. Rom. Rotæ Decisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63077)

fuit, benè mereri; admittatur & ipse ad confor-
tium meritorum, atque bonorum operum, quæ
per Dei gratiam in vniuersa Societate toto orbe
dispersa comparantur ac fiunt; quo genere patri-
monij nulla melior, aut opulentior hæreditas, ex-
cepta diuina ac cœlesti, homini contingere po-
test. Porro, quantum ponderis insit in his tanto-
rum virorum pro Societatis Instituto, suffragijs:
nihil attinet dicere. Ipsi se suo, & Tribunalium,
atque Academiarum, quas tantopere illustrant,
nomine, abundè commendant. Meum ac Socio-
rum omnium erit, immortalem iisdem gratiam
habere, & optima quæque ab omnium bonorum
largitore Deo assiduè precari: quando & ipso-
rum fortuna, & tenuitas nostra vnâ hanc nobis
tribuit facultatem.

DECISIO

S. ROTÆ ROMANÆ.

R P. D. *Martino Andrea*. Nullius, seu Caputa-
quensis Pensionis Lunæ 18. Aprilis 1616.

Res non noua, sed à Doctoribus non tacta, &
in hoc sacro Auditorio nunquam proposita, de-
dit causam disputationi coram me in specie hu-
iusmodi. Ex facto enim inciderat quod aliàs au-
thoritate Apostolica fuerat reseruata annua Pen-
sio ducatorum centum, monetæ Neapolitanæ,
super fructibus Abbatie S. Angeli ad Fossanellam
nullius diæc. Prouinciæ Salernitan. ad fauorem

D. Fran.

D. *Francisci Neri* presbyteri, qui cùm post plurium annorum exactiõnem Vener. Religionem Societ. IESU ingressus fuisset, ac elapso biennio probationis, in eâ tria vota simplicia emisisset, hinc Abbas prætendebat fuisse extinctam Pensionem. Quod negabat D. *Franciscus*. ideoque causa commissa in Rota, dubitavi: An per emissionem triũ votorum simplicium post biennium probationis, esset extincta Pensio? Et Domini vnanimiter respondendum putarunt.

Quamuis enim adscripti huic Societati, postquam emiserunt tria vota simplicia, verè & propriè sint Religiosi, vt definiuit Sanctæ memoriæ GREGORIUS XIII. in sua Constitutione incipiente, *Quanto fructuosius*, sub dato Romæ Kalend. Februarij Anno 1582. & in alia, incipiente *Ascendente Domino*, sub dato octauo Calendas Iunij 1584. & tradunt, *Nauar. de Regular. Comment. 1. num. 19. Mandos. Conf. 13. num. 3. & seq. Eman. Roderic. quest. Regul. tom. 1. quest. 1. Art. 4. Carol. Tapi. in Auth. ingressi. vers. Monasteria, cap. 10. num. 8. C. de sacros Ecclesijs. Sanchez de matrim. l. 7. disp. 25. n. 15. Garz de benef. qu. 7. cap. 10. n. 35. vers. Et clarius patet; Nihilominus, secundum statuta dictæ Religionis, auctoritate Apostolica confirmata ante solemnem Professionem, possunt retinere beneficia, quæ ante ingressum habebant. Appellatione autem beneficij in hac materia larga, & fauorabili, vt mox dicetur, venit Pensio. *Abb. in c. Ad aud. il. 2. in 1. Notab. & ibi Felin. in princ. de rescript. Gig. de pens. quest. 28. num. 1. & 18. Idem qu. 57. num. 15. in fin. & seq. Vbi propterea con-*
cludit,*

cludit, quod sicut per Professionem, vacat beneficium: ita etiam extinguitur Pensio. Et idem tradit *Gabr. cons. 187. num. 11. lib. 2. Nauar. cons. 11. num. 2. de temp. ordin. Garz. vbi supra part. 1. cap. 5. n. 114.* Ergò si à pari procedunt, *Vacare beneficium & extingui pensionem*, vbi sumus in casu vacationis beneficij, quando econtra non vacat beneficium, vt in casu nostro, per emissionem trium simplicium votorum, non dici poterit, extingui pensio. Quia, quod operatur propositum in proposito, idem operatur oppositum in opposito. *l. etsi contra ff. de vulg. l. vlt. §. fin ff. de legat. 3. & vtrobiq; Bart. & UD.*

Præterea, in vtraque Constitutione GREGORII XIII scilicet in prima, in vers. *Quod verò ad paupertatem.* & in secunda in vers. *Et licet.* expressè conceditur, vt qui emiserunt tria vota simplicia, possint retinere *Ius & Dominium bonorum suorum* ad effectum ea distribuendi in pios vsus. Appellatio autem bonorum latissimè patet, vt etiam comprehendat pensiones, saltem vbi viget eadem ratio. Vt fuit dictum in *Conchensis pensionis 6. Martij 1598. coram Peregrino.* Vbi, quod Rota aliàs hoc habuit pro absoluto, vt vbi, prout hic, concurrat fauor materiæ, ex infra dicend. in vers. *Minus etiam.* Vtcrius, Hæc emissio trium votorum simplicium, quidquid sit, quoad ipsos emittentes, qui quantum in eis est, remanent perpetuò obligati, non fit irreuocabiliter quoad ipsam Societatem, Cuius Superior Generalis potest eos semper dimittere cum causa, etiam absque illorum culpa: iuxta Statuta dictæ Religionis, præfatas Constitutiones, &

& Confirmationes Apostolicas: Vnde, vt maiorem Societas haberet libertatem illos, si opus esset, cum minori offensione dimittendi, sapienter fuit prouisum, vt eis liceret retinere bona sua, & beneficia; ne postea dimissi, eis priuati remanerent. Vt in Constitutione dictæ Societatis *part. 4. c. 4. litera E. in fine. & part. 6. c. 2. lit. H.* & in *Examine generali c. 4. vers. Interrogetur. Et num. 5.* & in prima Congregatione Generali *tit. 6. decret. 61.* Quæ ratio expressè legitur in d. Constitut. Gregoriana, incipiente *Ascendente Domino*, ante med. vers. *Et licet, qui ad gradus Professorum.* Et est eadem, qua motus Bonifacius VIII. in *c. beneficium de reg. in 6. decreuit*, Beneficium ingressi Religionem, intra annum probationis non vacare. Vt in specie animaduertit Ribadeneira in *tract. Instit. Societatis cap. 18. ante med. vers. y por esta misma causa.* Et ideò *Archid. ibidem num. fin. vers. Ad hoc dicas*, post *Sancred. & Barthol. Brixien.* tenet, quod beneficiarius interim facit fructus suos. Quia potest ad sæculum reuerti: sequitur: *Tiraq. de retr. lign. §. 1. gloss. 8. num. 34. in fin. Syluest. in ver. Religio 2. num. 8. ad med. vers. reliquum verò. Eman. Roderic. vbi suprâ, tomo 1. quest. 37. art. 1. vers. 3. nota.* Quæ ratio militat etiam in pensionè.

Et licet ille *text. in d. c. beneficium*, loquatur de ingresso, qui nondum emisit Professionem; attamen eius ratio attendenda est; quia scilicet ille potest ad sæculum redire. Quæ ratio æquè militat in eo, qui emisit dicta tria vota simplicia, atque ita idem Ius debet procedere. *ad text. in l. illud*

ff. ad l. Aquil. & in c. In causis, de re iud. Ratio enim dicitur communis lex ad omnes casus. *Calder. cons. 1. ad med. vers. Nec obstat. de Regular. Aym. cons. 190. n. 2. Rimin. in cons. 67. n. 17. & cons. 510. n. 30.* Ideò non est curandum de casuum diuersitate, vbi adest eadem ratio: quia tunc non dicitur fieri extē-
sio, sed comprehensio. *Gloss. in cap. verb. Italix, de temp. ordin. in 6. Calderin. cons. 1. in princ. vt lit. pend. Crauet. Cons. 183. n. 3. & d. Cons. 190. n. 2. Rim. Iun. d. cons. 67. n. 17. & seqq. Put. decis. 55. n. 3. vers. Et hoc sine difficultate, lib. 3. & ita in proposito rationem illius textus explicat Ribadeney vbi supra.*

Vni etiam ex DD. placebat, quod text. *in d. c. beneficium*, quem extendunt Doct. ad vacationem pensionis, post emissam professionem, minimè applicetur casui nostro: quia loquitur de professione expressa, vel per susceptionem habitus professorum scienter, vt habetur in *d. text.* quem intelligunt Doct. quando ex ipsa susceptione habitus inducitur professio tacita: aliàs secùs. *Io. Andr. in d. c. Beneficium. in verbo. Professorum. Franc. num. 10. vers. 3. nota. Emman. Roderic. quest. Reg. tom. 1. quest. 37. art. 1. ante med. vers. circa quam Constitutionem.* Quæ professio, siue expressa, siue tacita non conuenit huic emissioni trium simplicium votorum. Et ideò benè arguere licet, ab eo, quod nullibi cautum reperitur, quod per eam vacet beneficium; & per consequens, nec dici possit extincta pensio; prout in simili arguit *Archid. in d. c. Beneficium. ad fin. super ver. Portione, vers. tu qui te nes contra. & post eum, Io. Andr. num. 3. post med. vers. dicitis*

dicat autem. Archid. num. 1. ad fin. vers. idem Archid. & ibi etiam Dominic. num. 7. circa med. in gloss. fin. & Franc. numer. 6. in princ. Et hanc differentiam inter professionem expressam, & hanc simplicem emissionem votorum ad istum effectum agnoscit Ludou. Mirand. in Manual. Pralat. Regul. quest. 10. artic. 3. ad fin. vers. Quod si. Innocentius. & Ribad. d. cap. 18. ad fin. vers. y repugna. Quibus optime conuenit, quod illi qui emiserunt d. simplicia vota in hac Societate, donec expressè in ea professi fuerint, semper dicuntur esse in probatione. vt in Exam. generali. c. 4. num. 17. & in Constit. part. 4. c. 4. in declaratione sub lit. E. in fin. & part. 5. cap. 2. & part. 10. num. 17. vers. Non enim alij. & in dicta Confirmatione Iulij III. ad fin. vers. Hac sunt.

Vltimò pro hac parte facit obseruantia subsecuta, & vniuersalis, atque inconcussus vsus dictæ Societatis, in qua tam Nouitij, quàm illi qui emiserunt dicta simplicia vota retinent Ius & Dominium bonorum suorum, non solum temporalium, sed etiam in specie retinent beneficia & pensiones. Quæ obseruantia est optima Legum & Constitutionum Interpreter. l. si de interpretatione, cum seqq. ff. de leg. Surd. Conf. 362. num. 10. Put. decis. 12. lib. 3. de cuius viribus non potest dubitari, cum nedum non repugnet dd. Constit. Apostolicis, verum etiam illis sit maximè conformis.

Hinc facilè patet Responsio ad omnia ex aduerso deducta pro Abbate. Nam quod ex emissionem trium votorum dicti Patres Societatis

IES V constituantur veri Regulares non secus, ac alij quorumuis Ordinum regularium professi, iuxta dictam Constitutionem Greg. XIII. non impedit, quin ipsi interim possint retinere Ius & Dominiū bonorum suorum, donec Superior aliter mandauerit, vt cauetur expressè in dicta Constitutione, & alijs supra relatis. In quo isti Regulares non sortiuntur naturam aliorum Regularium, sed penitus diuersam. Ita quòd non liceat ab alijs Regularibus ad istos arguere, cum ex diuersis non fiat illatio. *l. Papinianus exuli ff. de minor. c. dilectus de offic. ordin. cum alijs per Euerhardum in loco à separatis num. 1. & 2.* Et quòd his temporibus, & in hac Religione hoc speciale sit, ac diuersum ab alijs Religionibus, in puncto tradunt *Vasquez in 1. 2. tomo 2. disp. 165. num. 104. in fin. Eman. Roder. vbi supra d. art. 4. post princip. vers. differt tamen. Less. de iustic. & iur. lib. 2. c. 4. dub. 50 n. 27. Molina de iust. tract. 2. disput. 129. col. 3. vers. illi qui finito. Ludou. Mirand. in Manual. Præl. Reg. qu. 10. in conclusione & responsione ad primum. Ribaden. d. c. 18 Garz. de benef. part. 7. c. 10. n. 62.*

Nec obstat, quòd cum d. facultas retinendi bona sua, limitetur ad tempus iudicio Generalis: nec illis possint vri sine Superioris licentia. id non destruit præcedens votum paupertatis, quin operetur suos effectus: pro vt idem est de iure communi, quo inspecto, similis concessio à Prælato facta non repugnat voto paupertatis, *Abb. in c. 2. num. 4. in 3. notab. de stat. Monach. Syluest. in verbo. Relig. 6. num. 7. vers. si autem Prælati. Rota decis. 772. n. 2. & seqq. part. 1. & decis. 216. num. 12. & 13. part. 2. diuers.*

uers. Et in hac Societate *Gabr. conf. 28. num. 3. vers.*
Neque verò lib. 1. Vnde, aut istud indultum conces-
 sum Societati, retinendi bona propria, est iuri
 communi conforme: Et sicuti illo attento, nihil-
 ominus pensio extinguitur, ita etiam in hoc casu,
 non obstante indulto, propter passiuam interpre-
 tationem à iure communi; aut continet priuile-
 gium contra Ius, & tanquam exorbitans; cum lo-
 quatur de bonis, quæ propriè sunt temporalia, &
 patrimonialia, non debet extendi ad beneficia,
 & pensiones, quæ sunt Ecclesiastica & Spiritua-
 lia.

Quia Respondetur, quod licet alij Regulares
 possint de licentia Prælati habere administratio-
 nem temporalem, & vsum quorundam bono-
 rum, non tamen possunt habere dominium, &
 proprietatem. *ca. Cum ad Monasterium, in fin. ibi.*
Nec aestimet Abbas, quod super habendâ proprietate possit
cum aliquo Monacho dispensare. de statu Monach. c. non
dicatis. vbi Præpos. num. 12. in 1. co. 12. quest. 1. Cal-
derin. conf. 2. in princ. vers. Et ratio. de Regul. Carol. Tap.
vbi supra in verbo, Ipso ingressu. cap. 3. num. 35. Iacob.
de Graff. decis. aur part. 2. lib. 3. cap. 18. num. 23. & ideò
in cap. 2. de statu Monach. Butr. num. 10. Abb. num. 4.
 & communiter Doct. notant, quòd Abbas non
 potest dispensare cum Monacho, vt teneat pecu-
 lium vt proprium, sed quò ad administrationem.
 Et idem in pensione tradunt *Panorm. in c. nisi es-*
sent. numer. 12. de prebend. Carol. Tap. vbi supra nu-
mer. 43. Iacob. de Graff. d. c. 18. supra numer. 47.
 & in specie in hoc differre istos Regulares So-

cietatis ab alijs Regularibus, quod isti, qui emiserunt tria vota, possunt ad tempus, arbitrio Superioris retinere dominium bonorum, sed sine usu & administratione, cæteri verò possunt tenere administrationem, & usum, non tamen dominium, tradit Emmanuel Roderic. vbi supra d. quest. 1. art. 4. post princ. vers. differt tamen. Negari igitur non potest, quin illa facultas retinendi ius & dominium bonorum suorum in persona Regulari, attento iure communi, quodammodo afficiat, & limitet Votum paupertatis, etiamsi de illis non possit ad libitum disponere, & sit etiam parata, arbitrio Superioris, illud dominium à se abdicare, Lessius vbi supra cap. 41. dub. 8. num. 70. ad med. vers. Nihilominus. & num. 71. vers. secunda est.

Vnde necessaria fuit Authoritas Romani Pontificis, qui ex causa potest super huiusmodi voto paupertatis cum Monacho, etiam remanente Monacho, dispensare, vt post Innoc. in d. c. Cum ad monasterium, num. 2. est communis opinio Canonistarum ibi, & in d. cap. Non dicatis. vbi Preposit. num. 12. in 1. conclus. & num. 13. dicit communem, pro vt Nauar. ibidem in Comment. 2. de Reg. numer. 17. fatetur communem, licet ab ea discedat. Couarr. in 2. num. 10. & seqq. de testament. Gregor. Lop. in l. 2. verbo Non pue de. tit. 6. part. 1. Garz. de benef. part. 7. cap. 10. num. 6. & 91. Emmanuel Roderic. vbi supra in vers. cui obiectioni. Vasquez contro. Illus. cap. 102. Qui omnes ita respondent, text. in d. cap. Cum ad monasterium in fin. vbi dicitur, Quod abdicatio proprietatis, sicuti & custodia casti-

tatis,

tatis, adeo est annexa Regula Monachali, vt contra eam nec summus Pontifex possit licentiam indulgere, vt scilicet intelligatur sine causa, non autem cum causa, pro vt in casu nostro. Et ratio est, quia voto Paupertatis & illius substantiæ, non tam repugnat dominium, quam vsus; & sola Ecclesiæ Constitutione Monachus est incapax dominij. Quo fit, vt Papa, qui est supra lus, & Ecclesiæ Constitutionem, rectè possit illum facere habilem & capace[m] dominij, etiam manentem Monachum, modò quo ad vsu[m], religiosam paupertatem seruet; & sit paratus, arbitrio Superioris quandocunque dimittere. Vt in puncto declarat Vasquez. in l. 2. tom. 2. disp. 165. cap. 6. per tot. Lessius de Iust. & Iure lib. 2. cap. 4. dub. 5. n. 27. vers. vbi notandum. Ludou. Mirand. in Manual. Prelat. Regular. quest. 10. art. 3. in concl. & respons. ad 1. Ribadeneyr. latissimè d. c. 18. Couarr. d. c. 2. num. 12. Garz. qui alios refert, vbi supra num. 64. & 87.

Minus etiam obstat, quod Societatis Constitutiones non loquantur de pensionibus, sed de bonis temporalibus, & de beneficijs: vnde non sunt extendendæ ad pensiones. Quia in dispensationibus non valet argumentum ab identitate, vel maioritate rationis: hoc enim procedit in dispensationibus particularibus, & odiosis, secus verò in generalibus & fauorabilibus: Vt in casu nostro; in quo agitur de fauore Religionis, & per viam legis proceditur. Barbos. in lib. 1. part. 1. numer. 19. & 20. ff. solut. matrim. Sanchez de Matrim. lib. 8. disputat. 1. num. 8. 33. & 36. Eman. Roderic.

quæst. Regularium tomo 1. quæst. 11. art. 9. ad fin. vers. Nec his obstat. Vnde cum simus in materia larga, & fauorabili, appellatione beneficij venit pensio, ex supra deductis in princ. Et etiam comprehenditur appellatione bonorum vti quid temporale & profanum ab ipso beneficio Ecclesiastico diuersum. Gig. de pens. quæst. 1. num. 1. Cas. de Garz. decis. 3. numer. 8. de præbend. Rota decis. 425. num. 2. part. 1. diuers. Et obiectum similiter non procedit, quando dispensatio habet expressam causam, vel rationem: quæ militat etiam in casu expresso: tunc enim benè admittitur extensio Abb. in cap. At si clericum §. de adulterijs num. 8. vers. Posset tamen. de Iudic. Rip. in cap. Ad aures. num. 41. limit. 1. de rescript. Sanchez d. disp. 1. num. 34. cum adductis supra in vers. Et licet. Ratio autem expressa in dicta Constitutione Greg. XIII. est: vt maiorem Societas habeat libertatem eos, qui emiserunt huiusmodi tria vota, cum minori offensione, dimittendi. Quæ ratio tam militat in pensionibus, quàm in beneficijs, & bonis temporalibus. Et ita conclusum, pensionem non esse extinctam.

EX IOANNIS PAPONII I.C. GALLI,
*Arrestorum in Francia Parliamentis Supremis. lib. XXI.
titul. VIII. in Append. n. 2.*

QUæritur, vtrum Iesuitæ Cognatis suis succedant: an verò Societatem Iesuitarum ingressi, omnibus successionibus priuentur: vtpotè qui tria vota præstiterunt, Castitatis, Paupertatis, & Obedientiæ.

Ad